ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ - ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΛ

ΠΕΜΠΤΗ 01/06/2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Α Π Α Ν Τ Η Σ Ε Ι Σ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΟΜΑΔΑ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ «ΕΞΕΛΙΞΗ»

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η Δραστηριότητα

Α1. Ο συγγραφέας στις τρεις πρώτες παραγράφους του κειμένου αναφέρεται στη διττή συμβολή του εθελοντισμού τόσο στον ψυχικό κόσμο όσο και στην κοινωνικοποίηση των εθελοντών. Πιο συγκεκριμένα, μέσω του εθελοντισμού το άτομο γίνεται ποιο ανθεκτικό και ψύχραιμο στις εργασιακές συνθήκες, ενώ παράλληλα αναπτύσσει το ομαδοσυνεργατικό πνεύμα. Μέσω της υγιούς κοινωνικοποίησης, το άτομο ενδυναμώνεται ψυχολογικά και αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τα προβλήματά του, παύοντας να είναι κοινωνικά δυσλειτουργικός. Τέλος, ο συγγραφέας επισημαίνει πως η εκούσια εθελοντική δράση προσφέρει ψυχολογική πληρότητα και ηθική ικανοποίηση, αξίες που εκλείπουν από τη ζωή των ανθρώπων.

2η Δραστηριότητα

Α2. **α.** Θεματική περίοδος: «Καθώς η εθελοντική … δεν γνώριζαν ποτέ ότι είχαν»

Λεπτομέρειες: «Κοινωνικοποιούνται … προβλημάτων»

Κατακλείδα: «Γενικότερα … στη ζωή μας»

β. ομαδική: συλλογική

ενισχύεται: ενδυναμώνεται

αδράνεια: απραξία, νωχελικότητα

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr

3η Δραστηριότητα

Α3. Τίτλος: Εθελοντισμός: πιο αναγκαίος από ποτέ!

Πρόλογος: Είναι γεγονός πως τον τελευταίο καιρό πληθαίνουν ολοένα και περισσότερο τα περιστατικά που αφορούν ανθρώπους που έχουν την ατυχία να βρεθούν στο επίκεντρο δύσκολων καταστάσεων και που δυστυχώς η πολιτεία αδυνατεί να καλύψει πλήρως τις ανάγκες τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις αποδεικνύεται σωτήρια η εθελοντική, ανιδιοτελής συνεισφορά πολιτών που είναι αποφασισμένοι να συνδράμουν τους συμπολίτες τους. Καλό λοιπόν θα ήταν να γνωρίζουμε τόσο τις μορφές των εθελοντικών δράσεων που θα μπορούσαν να δώσουν λύση στα σύγχρονα προβλήματα, όσο και τους τρόπους με τους οποίους το σχολείο μπορεί να καλλιεργήσει το εθελοντικό πνεύμα στους νέους.

Κύριο θέμα:

α) Μορφές εθελοντικών δράσεων μέσα από τις οποίες μπορούν να αντιμετωπιστούν σύγχρονα προβλήματα:

- Περιβαλλοντικός ακτιβισμός (καθαρισμός ακτών, αναδασώσεις κ.ά.)
- Προσφορά χρημάτων, φαγητού, ρούχων, ειδών πρώτης ανάγκης, φαρμάκων κ.ά.
- Εθελοντική εργασία για την αντιμετώπιση έκτακτων συνθηκών που προκύπτουν από κάποια φυσική καταστροφή (π.χ. σεισμούς, πλημμύρες, πυρκαγιές κ.ά.)
- Εθελοντική εργασία σε συσσίτια για απόρους και αστέγους.
- Εθελοντική εργασία σε ιδρύματα π.χ. για παιδιά ορφανά ή εγκαταλελειμμένα, για άτομα εξαρτημένα, για ηλικιωμένους κ.ά.
- Εθελοντική προσφορά εργασίας σχετικής με την επαγγελματική ιδιότητα του εθελοντή (π.χ. παροχή ιατρικών υπηρεσιών από γιατρούς και νοσηλευτές σε ΜΚΟ, όπως «Γιατροί χωρίς σύνορα» κ.ά., παροχή διδακτικών υπηρεσιών από εκπαιδευτικούς π.χ. σε κοινωνικά φροντιστήρια κ.ά.)
- Εθελοντική προσφορά αίματος / Δωρεά οργάνων.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr

β) Με ποιους τρόπους το σχολείο μπορεί να συμβάλει στην καλλιέργεια πνεύματος εθελοντισμού στους νέους;

- Παροχή ανθρωπιστικής παιδείας που θα μεταλαμπαδεύσει στους νέους ανθρώπους ηθικές και κοινωνικές αξίες (π.χ. αλληλεγγύη, σεβασμό στην αξία του ανθρώπου, καλοσύνη κ.ά.)
- Συντονισμένες εκπαιδευτικές πρακτικές μέσω του σχολείου (κατανομή εργασιών – δραστηριοτήτων με εθελοντικό χαρακτήρα: δεντροφύτευση, συμβολή στη δημοτική καθαριότητα, στον καθαρισμό ακτών / οργάνωση κοινωνικού παντοπωλείου εντός του σχολείου / επισκέψεις σε χώρους όπως τα γηροκομεία, τα παιδικά χωριά SOS κ.ά. / συμμετοχή σε οργάνωση συσσιτίων / επισκέψεις σε εθελοντικές οργανώσεις και ΜΚΟ κι ενημέρωση των παιδιών για τη δράση τους / πρόσκληση στα σχολεία ατόμων που δραστηριοποιούνται εθελοντικά και λειτουργούν ως πρότυπα).

Επίλογος: Με όλες λοιπόν τις παραπάνω δράσεις το σχολείο μπορεί να μετατραπεί σε έναν χώρο παροχής πραγματικής ανθρωπιστικής παιδείας και σε ένα «φυτώριο» εθελοντών με κοινωνική συνείδηση κι ενσυναίσθηση. Είναι ο ασφαλέστερος τρόπος όχι μόνο για να αντιμετωπιστούν όλα τα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα, αλλά και για να τεθούν οι βάσεις για έναν ποιοτικό μετασχηματισμό του πολιτισμού μας.

Ο / Η αρθογράφος

Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η Δραστηριότητα

Β1. Ο Μπέρτολτ Μπρεχτ, φανερά απογοητευμένος από την κατάσταση που επικρατεί στο κόσμο, αναφέρεται σε κάποια θέματα που καταδεικνύουν το έλλειμμα ανθρωπισμού. Συγκεκριμένα, το πρώτο θέμα που θίγει είναι το περιστασιακό ενδιαφέρον των ανθρώπων για τους άστεγους («Στέκει ένας άνδρας κάθε βράδυ τους μήνες του χειμώνα»), δηλαδή μόνο τους κρύους μήνες του χειμώνα, ξεχνώντας την ύπαρξή τους τον υπόλοιπο χρόνο. Με αυτόν τον τρόπο, θίγει και το ζήτημα της αδιαφορίας των ανθρώπων και της αποξένωσης που υπάρχει μεταξύ τους («Δε θα

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr

καλυτερέψουν ανάμεσα στους ανθρώπους οι σχέσεις»). Πρόκειται για ένα φαινόμενο που είναι κυρίαρχο στις αστικές περιοχές, όπως φαίνεται και από την αναφορά του ποιητή στη Νέα Υόρκη («Στη Νέα Υόρκη / Στη γωνία της 26ης Οδού και του Μπροντγουαίη») . Τέλος, η επαναλαμβανόμενη φράση «Δε συντομεύει έτσι η εποχή της εκμετάλλευσης» φανερώνει και την προσωπική θέση του ποιητή για την εποχή του. Είναι ένας κόσμος που κυριαρχεί η εκμετάλλευση των ανθρώπων και λίγοι είναι αυτοί που ζούνε ήσυχοι, στη στέγη τους, απαλλαγμένοι από έγνοιες.

2η Δραστηριότητα

Β2. α.

- Η μεταφορά εντοπίζεται στο χωρίο «Το χιόνι που προορίζονταν γι'αυτούς πέφτει στο δρόμο». Με αυτήν την επιλογή του ο ποιητής θέλει να αποδώσει εμφατικά και παραστατικά ότι αυτοί οι άνθρωποι είναι προορισμένοι να ζούνε σε άσχημες συνθήκες, να νιώθουν το κρύο στην ψυχή τους, λόγω της αδιαφορίας των συνανθρώπων τους.
- Η εικόνα εντοπίζεται στο χωρίο «Στη γωνία της 26ης Οδού και του Μπροντγουαίη / Στέκει ένας άντρας κάθε βράδυ τους μήνες του χειμώνα». Καταδεικνύει ότι μέσα στην καρδιά των πόλεων, εκεί που μετακινούνται τα στίφη των πολιτών, κυριαρχεί η αποξένωση και η αδιαφορία. Είναι μια εικόνα θλίψης και θυμού για όσα συμβαίνουν.
- Η επανάληψη «Δε συντομεύει έτσι η εποχή της εκμετάλλευσης» αποδίδει εμφατικά την απανθρωπιά που κυριαρχεί και οδηγεί στην εκμετάλλευση των αδυνάμων, καταδικάζοντάς τους σε ένα δυστυχισμένο βίο.

β.

- Το Α΄ ενικό εντοπίζεται στον πρώτο στίχο του ποιήματος «**Ακούω** πως στη Νέα Υόρκη». Ο ποιητής μεταφέρει τη μαρτυρία του, δηλαδή αυτό που ακούει πως συμβαίνει στη Νέα Υόρκη και τον οδήγησε να γράψει το ποίημα. Έτσι, προσδίδει εξομολογητικό και βιωματικό τόνο στο ύφος, καθιστώντας το πιο άμεσο, παραστατικό και οικείο για τον αναγνώστη.
- Το Β΄ ενικό εντοπίζεται στο χωρίο «Σαν **διαβάσεις** τούτο' δω, μην **κλείσεις** το βιβλίο, άνθρωπε». Με αυτόν τον τρόπο θέλει να αφυπνίσει τους αναγνώστες, να τους παρακινήσει να αναλάβουν την ευθύνη τους και να μη δυσαρεστηθούν για όσα τους καταλογίζει - για την εκμετάλλευση που υπάρχει στον κόσμο. Έτσι, δημιουργεί

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr

μια γέφυρα επικοινωνίας μαζί τους, προσδίδει θεατρικότητα και προφορικότητα στον λόγο του, μεταφέροντας πιο άμεσα και παραστατικά το μήνυμά του.

- Το Γ΄ πρόσωπο εντοπίζεται στα χωρία «Στέκει ένας άντρας κάθε βράδυ» και «Δε συντομεύει έτσι η εποχή της εκμετάλλευσης». Η χρήση του έχει ως στόχο να εξεικονίσει τη δραματική πραγματικότητα που κυριαρχεί στην εποχή του, η οποία δεν επιδέχεται αμφισβήτηση. Οι άστεγοι είναι ένα σημαντικό πρόβλημα που απασχολεί λίγους ανθρώπους, με αποτέλεσμα να διαιωνίζεται αυτή η άσχημη κατάσταση για την κοινωνία μας. Έτσι, το ύφος γίνεται πιο αντικειμενικό και επίσημο.

3η Δραστηριότητα

Β3. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο ποιητής δηλώνει την απαισιοδοξία του για το μέλλον και την εξέλιξη της κοινωνίας. Κατ' αρχάς, διαπιστώνει ότι «λίγοι άνθρωποι βρίσκουνε καταφύγιο για τη νύχτα», καθώς δεν υπάρχει πραγματικό ενδιαφέρον και αγάπη για αυτούς, ώστε να μπορέσουν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες. Ακόμα κι αν κάποιοι συνάνθρωποί τους ευαισθητοποιηθούν και καταφέρουν για λίγο να τους ανακουφίσουν από τον πόνο και τη δυστυχία τους -«απ' τον άνεμο» και «το χιόνι που προορίζονταν γι' αυτούς» - η κατάσταση δεν θα μεταβληθεί. Θα είναι καταδικασμένοι να ζουν σε μία δυστοπία, σε έναν κόσμο που «δε θ' αλλάξει», σε έναν κόσμο που θα νιώθουν παιδιά ενός κατώτερου Θεού. Για τον ποιητή η κοινωνία δεν χρειάζεται «παυσίλυπα», αλλά απαιτεί μια αλλαγή πορείας στη ζωή μας. Πρόκειται για μια πορεία που πρέπει να έχει ως μόνο προορισμό την ανθρωπιά και την αλληλεγγύη για τον διπλανό μας. (138 λέξεις)

Σχόλιο

Τα φετινά θέματα των πανελλαδικών εξετάσεων για τα ΕΠΑ.Λ. κρίνονται βατά σε ό,τι αφορά την εξέταση του μη λογοτεχνικού κειμένου κι ελαφρώς πιο απαιτητικά στην εξέταση του λογοτεχνικού. Ειδικότερα:

- *Στη Δραστηριότητα Α1 μικρή δυσκολία παρουσιάζει η διάκριση των ψυχικών και κοινωνικών ωφελειών για τον εθελοντή.*
- *Η Δραστηριότητα Α2 είναι απλή και δεν παρουσιάζει καμία δυσκολία.*
- *Η Παραγωγή Λόγου (Α3) είναι σαφής στη διατύπωση, εντάσσεται σε διδαγμένη ενότητα, ωστόσο το κείμενο δε βοηθά τους μαθητές για την άντληση επιχειρημάτων.*

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr

- *Απαιτητική είναι η ερώτηση Β1, καθώς οι μαθητές ίσως δυσκολευτούν στη σαφή διατύπωση τριών θεμάτων από το ποίημα του Μπρεχτ. Ωστόσο οι υπόλοιπες ερωτήσεις (Β2, Β3) δεν πρόκειται να προβληματίσουν τους μαθητές.*

Σημείωση: Οι μαθητές του φροντιστηρίου είχαν διδαχθεί τόσο τις ερωτήσεις που αφορούν τη θεωρία όσο και τη θεματική ενότητα από τα φροντιστηριακά εγχειρίδια (Τεύχος Α' – Θεωρία για τη Γ' Λυκείου ΕΠΑ.Λ., Λογοτεχνία ΕΠΑ.Λ., Λεξικό Εννοιών).

ΕΞΕΛΙΞΗ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑΛ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412• www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr